

HAJDÚ-BIHARI

XXXIX. ÉVFOLYAM

265. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1982. XI. 11., CSÜTÖRTÖK

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Új otthonban Thália papjai ÁTADTÁK A FELÚJÍTOTT CSOKONAI SZÍNHÁZAT

Vörös, arany és fehér színekben pompázó újjávarázsolt színház fogadta tegnap, szerdán este a közönséget: hosszú, négyesztendős szünet után ismét felgördülhetett a függöny a Kossuth utcai anyaszínházban. Pándi András, a Művelődési Minisztérium művészeti osztályának vezetője az első, 1865-ös színházavatáshoz hasonlított a mostani pillanatot ihletettségükben s egyetemes hatásukban.

Az ünnepélyes színházavatás a Himnusz hangjaival kezdődött, majd Sarkóczy Zoltán Kosztolányi Dezső Avató című versét mondta el; mögötte a vörös bársonyfűggyönnyel Thália klasszikus, Janus-arcú jelképe a síró-nevető aranyálaré figyelt a közönséget. Akiket — a város és a megye párt- és állami vezetői, az országos felügyeleti szervek képviselőit, az ország színházai közül ez alkalomra meghívott vezetőket, képviselőket és nem utolsósorban a színházépítő munkásokat — Magi István, a Csokonai Színház ügyvezető igazgatója köszöntötte, majd Pándi András mondott avatóbeszédet.

— Hitem és bizodalom szerint — mondotta Pándi András — nagyobb ügyet közönlönyös most, mint egy megye felújított színházának megnyitását. Ünnepeljük a művészetet, s hiszem, hogy sokakkal vagyok rokon ma az ünnepélyességben. Közismert anekdota, hogy az a hajdani

Pándi András jelképesen átadja Gali Lászlónak a megújított Csokonai Színházat

debreceni polgármester — folytatva a minisztérium művészeti osztályának vezetője — hogy a színháznak, bármely honi színháznak, harmas csillagokra kell tekintenie: Európára, a nemzetre s nyelvünk-irodalmunk csillagára. Gondolatát igaznak és érvényesnek tekintetjük ma is, együtt e mássikkal: a színház mindig az időszak legtitesebb, legigazabb művészi kezdeményezéseinek ápolója kell hogy legyen.

— Horváth Árpád mondta — folytatta a minisztérium művészeti osztályának vezetője — hogy a színháznak, bármely honi színháznak, harmas csillagokra kell tekintenie: Európára, a nemzetre s nyelvünk-irodalmunk csillagára. Gondolatát igaznak és érvényesnek tekintetjük ma is, együtt e mássikkal: a színház mindig az időszak legtitesebb, legigazabb művészi kezdeményezéseinek ápolója kell hogy legyen.

Ezt követően jelképesen átadta a színházat Gali László igazgató-főrendezőnek.

— Első szavaim az öröm és a köszönet szavai — (Folytatás a 2. oldalon)

A Tisza és a Keleti bizonyítványa a legjobb VIZEINK TISZASÁGA MA MÉG KIELÉGÍTŐ

Hasonlóan a környezetvédelem más ágaihoz, rendkívül nagy jelentősége van életünkben a vizek védelmének — mind egészségügyi, mind gazdasági szempontból. Hajdú-Bihar megyében a munka fontosságát még az is növeli, hogy a táj vízben rendkívül szegény, érzékenyebb vagyunk tehát — s így is van rendjén — mindenféle szennyezésre.

A jelenlegi állapotról, vizeink tisztaságáról, szaknyelvi kifejezéssel élve, minőségéről formált tegnap átfogó képet egy jelentés alapján a megyei tanács környezet- és természetvédelmi bizottsága (azt követően, hogy megvizsgálta a hulladékbejuttatás és -hasznosítás megyei helyzetét is).

A kérdésre, hogy vajon nyugodtak lehetünk-e, nem adható egyértelmű válasz. Igaz, a korábbi évtizedekben tapasztalt erőteljes szennyeződés-növekedés (amely például a Berettyón 1959-től 1979-ig elérte az évi tíz százalékot) a legutóbbi évtizedben megállt, s a Tisza ma is tiszta folyó. Am a Hortobágyba menő hatalmas szennyvíztömeg, az a tény, hogy „a sok szennyező anyag megfelelő hígításának előbb-utóbb határt szab a Hortobágy vízzárló képessége”, továbbá hogy a mezőgazdaság is szennyező

lett, s néhány kedvezőtlen előjelű közegészség-ügyi tapasztalat igen hatékonyan gyengítik a mai víz tisztaság beruhaszolás nélkül való fenntartásának mint követelményének a realitását.

Mégsem lehet egyebet célul kitűzni, mint azt, hogy ha már nem is tudunk javítani vizeink tisztaságán, legalább a további romlás akadályozzuk meg. Az évtizedek óta folyamatosan és módszeresen végzett minőségvizsgálata (illetve a vizsgálatot végző szervezet) ehhez hathatós támogatást ad, egyebek közt a nemzetközi együttműködés formájában is. A megye vizeinek 98 százaléka külföldről jön, bizonyos mértékben szennyezett, van rá eset, hogy olajfoltokkal. Említést érdemel ugyanakkor, hogy a Szovjetunióból egy alkalommal sem érkezett hozzánk olajszennyezés.

A térség egyik kiemelkedő feladataival, Debrecen szennyvizének elvezetésével, tisztításával kapcsolatban vetődik fel a légoxidációs tavak másodlagos tisztító-rendszere megépítésének szükségessége. Annál is inkább, mert a „totális” megoldásra, a biológiai tisztítóra, ami körülbelül egymillió forintba kerülne, belátható időn belül nem lesz pénz. Ugyanakkor a légoxi-

dációs tavakat, amelyeknek a kiviteli tervei is rég elkészültek, a biológiai tisztító-egység üzemeltetési költségéből megépíthetnek. A Hortobágy sem lehet végtelen időig Debrecen „szennyvízcsatornája”: csak addig, amíg a hígítás megoldható. S amint tegnap elhangzott, a vízügy hosszú távon a Hortobágy főcsatorna funkciójának megváltozásával számol.

Közegészségügyi szempontból a Keleti-főcsatorna áll a vizsgálódás középpontjában, elsősorban azért, mert a felszíni vízmű innen „adagolja” Debrecennek az ivóvizet, de azért is, mert a Keleti révén szabad strandja is van a megyének. A bizonyítvány jó, közegészségügyi okból eddig mindössze egyszer kellett leállni a felszíni vízművel. A részletes bakteriológiai vizsgálatok kezdetekor, 1975-ben 1-es fokozatúnak minősült a víz a főcsatornában, ma pedig az 1-es és 2-es fokozat határára tehetnek a jelet. Van tehát bizonyos romlás, ami összefügg a Keleti partján felépült hétvégi házak helyzetével.

A Keletihez hasonló bakteriológiai tisztaságú a debreceni erdős puszták tórendszerének a vize is, noha időnként illegális szennyezésre valló jelek tapasztalhatók.

Lázár György Törökországba utazik

Lázár György, a Minisztertanács elnöke Bültent Ulusunak, a Török Köztársaság miniszterelnökének meghívására a közeljövőben hivatalos látogatásra Törökországba utazik. (MTI)

Ülést tart a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának ülést november 11-re összehívták. A Politikai Bizottság az időszerű nemzetközi kérdésekkel foglalkozó tájékoztató és a választási rendszer továbbfejlesztéséről szóló jelentés megvitatását javasolja a Központi Bizottságnak. (MTI)

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

ALMA A FA ALATT
(3. oldal)

LITVÁNIAI JEGYZETEK
(4. oldal)

ISKOLA ÉS ÉLET
(5. oldal)

ARANYESÓ
(7. oldal)

A Minisztertanács ülése az üzemszervezésről, a melléktermék-hasznosításról

A kormány Tájékoztatói Hivatala közli: A Minisztertanács szerdai ülésén Lázár György tájékoztatót adott Grisa Filipovnak, a Bolgár Népköztársaság minisztertanácsa elnökének hazánkban tett hivatalos, baráti látogatásáról. A kormány a tájékoztatót tudomásul vette.

A kormány határozatot hozott az országos ösztöndíjtanács feladatainak, szervezeti és működési szabályainak, valamint felügyeletének módosításáról. A Minisztertanács áttekintette a melléktermék- és hulladékhasznosítási program eddigi végrehajtásának tapasztalatait. Elismervé a kezdeti eredményeket, szükségesnek ítélte a gyorsabb előrehaladás feltételeinek megteremtését. E célból, többek között, növelni kell a szerződéses formában üzemelő MEH-átvevőhelyek számát, tokozni kell a lakóterületi hulladékok begyűjtését, a hulladékok fokozott hasznosítására pedig szorgalmazni kell közös vállalatok és új vállalkozási formák létrehozását. Felhívta a minisztériumok és az országos hatá-

(Folytatás a 2. oldalon)

Középpontban a számítástechnika ELKEZDÖDÖTT A DEBRECENI FIZIKUSNAPOK RENDEZVÉNYSOROZATA

Már hagyománnyá vált, hogy Debrecen fizikusai összel találkozára hívják az érdeklődő közönséget, hogy előadások, intézeti látogatások, kiállítások segítségével népszerűsítsék tudományukat; minél több emberrel ismertessék meg a legújabb kutatások eredményeit, a gyakorlati alkalmazások lehetőségét.

Az idén november 10-től 16-ig tart a programsorozat, amelynek ünnepélyes megnyitójára szerdán délután került sor a Kólcsey Ferenc Művelődési Központban. Dr. Rapsák András akadémikus, a Debreceni Akadémiai Bizottság matematikai-fizikai szakbizottságának elnöke méltatta a tudomány népszerűsítésének fontosságát. Beszélte a fizikusnapok központi témájának választott számítástechnikáról, a

és Ügyvitelszervező Vállalat táv-adatfeldolgozó rendszert mutat be, az Agrártudományi Egyetem egyebek között a mezőgazdasági üzemek számítógépes tervezési rendszerét működteti, az ATOMKI saját fejlesztésű mikroszámítógépet állítja ki, míg az Alföldi Nyomda munkaerő-nyilvántartási rendszerét a látogatók szakmai és életkorbeli összetételének felmérésére használják a fizikusok.

Működés közben tekinthetik meg az érdeklődők a kiállított számítógépeket

ORDULÓNAPTÁR
szonóti évvel ezelőtt, ember 10-én született a rabán, 1881-ben halt Szalay András el- kas, a mai század- kális szocialista mozga- né szervezője.
ntuli szegény család 13 esztendő volt, szakmát választott, ndeig Ozorán, Szekszár- montornán tanulta a sterseget, mivel segítő családjának is szüksége uszevesen a fővárosba s hamarosan megta- zocialista mozgalomhoz at. A radikális szocia- lenekhez csatlakozott, ves harcban állott az Munkáspárt méréskelt kompromisszumokra etőségeivel. Kitűnő szó- publicisztikai képessége övid idő alatt az ellen- ért, elismert vezer- 1911. 1883 februárja- ták meg a radikális s. Népakatart szerkeszte- munkássájtó hasábjain alalmi osztályharc, a internacionális esz- ette.
a kormány 1884 tava- ovadászatot indított a mozgalom forradalmi on, őt is letartóztatták. től fiatallembert lázas árcoltak a börtönbe, s be forradalmár életet.

ÜGYVELETES SZERKESZTŐ
ombolyi László
telefon: 12-144

EGYKIALLITÁS. A
észansz bemutatóter- Debrecen, Bethlen u. n, november 10-én 4 órakor Román zseológus tart tár- st a postatörténeti, a Természettud- ylegeken című kiál- Az állandó bemutató szombaton és vasár- 18 óra között tekint.

színház...
Népszabadság- múlt héten: a fel- Madách Kamará- előcsarnokát marvánnyal bo- Hir a Tv-hir- hétvégen: a fel- Madách Kamará- előcsarnokát sűt- rvánnyal borított- ír — esetleg — héten, valahol: a t Madách Kamará- előcsarnokát ymintás cement- l fedték. A ce- helyben kever-

HAIGAZÍTÁS
er 6-1, ünnepi szá- ymillió kilométer, kkül című interjú- ndmai hiba folytán l jelent meg az in- veve. A Hajdú-Bi- e Beruházási Vállá- sivezetőjének a ne- en: Bagdi Gézáné. a hiba miatt kérjük asóink elnézését.

Köcski-átvételi
orszámk
ember 8-án

me. Hvc. (Bp.)	12 877
ec. Combi (Bp.)	61
me. (Debrecen)	7 001
ombi (Bp.)	4 496
im. (Bp.)	7 468
de Luxe (Bp.)	9 118
de Luxe tt. (Bp.)	1 953
im. tt. (Bp.)	1 350
Tourist (Bp.)	4 126
S. (Debrecen)	5 061
S. (Debrecen)	6 368
S. (Debrecen)	11 997
S. (Debrecen)	5 435
Debrecen)	5 690
Debrecen)	1 707
Debrecen)	1 771
Budapest)	11 452
126 P. (Bp.)	13 901
1500 (Bp.)	3 532
recen)	5 265
Budapest)	1 161

LEMÉNYEK
ntuli Gázszolgáltató receni üzemigazgató- gbeszerző 2. bélyeg- 469 401-469 425 sz- e elvezett, használá- ember 5-től érvényte-

Bihar megyei Tanács elnökülete 1982. no- v. 10-én, pénteken délután kórház nyugdíjasai közöt rendez a Bar- kultúrteremben. (X)

kesztőség: Debrecen. telefon: 12-144 — Felelős gy. évre 400 forint —

Óródvá?

világszerte megkü-
anfred Wörner bon-
argyalásait. Az ér-
parti hatalomváltás
niszter, aki Ame-
hetőséget ad a meg-
gy van-e érzékelhe-
tartásához kepest.
igen a választ, rá-
ely az egész világ
yanis világhosszú tet-
pínetnél lényegesen
edékes rakétatelepi-
y-liberális koalíció
ben hozzájárulni a

Schmidt is sűrűn
est — de csak ak-
nem születik szov-
latogatásának fé-
tatnemet alapállás-
korantsem hangsú-
argyalásokkal kap-
zerűen hangsúlybe-
nesszemenő és egy-
lehetnek a genti
e is.

lom mennyire nem
— jól érzékelteti a
az NSZK új kor-
n utasításait...”),
noksgai tagjának, a
enek nyilatkozata.
ta Bahr — a ra-
et támogatásának
lékkel tárgyal majd
akkor ezért az új
elölőseget.”

et az új bonni vo-
asztó szírték felé.
Washington min-
pitést, azzal a nyi-
tárgyalni”. Mond-

Harmat Endre

enciája

tt
rekezeit
em a kudarc, nem az
tott lehetőség, ha
ésszerű kompromisz-
megállapodás szín-
jegyzik majd fel az
biztonsági és együtt-
si folyamat történe-

rópai biztonság és
ökösödés kérdéseivel
zó madridi találko-
dás a küldöttségek
— zárt ajtó mögött
hivatalos ülést tar-

várgott értesülések
a feszültség tárgy-
körben a találkozó
val összefüggő tar-
szervezeti kérdések
likoztak.

ni a szerkesztői cso-
egtartotta a szünet
6 ülését.

lágból

arazföldi haderőne-
rtöző kötelek 25
só ízben tartanak
gyakorlatot, amely-
merikai gyaloghad-
Washington mel-
Lewis-j támasz-
üldött egységeket.

LHI (TASZSZ) —
hivatalos, baráti lá-
Új-Delhibe érke-
n Olszowski len-
gyminiszter.

(TASZSZ) — Genf-
án plenáris ülést
a hadászati fegyve-
tozásáról és csök-
t folyó szovjet-
tárgyalásokon részt
vételük.

(MTI) — A
Kommunista Párt
bizottságának két-
ésén megállapított
központi bizottság
vette tudomásul
kingi megbeszélé-
vényeként helyreál-
kapcsolatokat az
KKP között, meg-
egymás nézeteinek
tiszteltében tartá-
gok egyenlősége és
avatkozás elvei
központi bizottság
vette tudomásul
gy megerősítik az
tódést az FKP és a
unkapárt között.

A szervezés haszna

Az elmúlt évi számszerű-
síthető eredmények közül
emléstünk néhányat:

A Borsodi Vegyi Kombi-
nát műanyag-feldolgozó üze-
mében 16 millió forinttal
több eredményt könyvelhet-
tek el annak ellenére, hogy
a dolgozók létszáma csök-
kent. A Salgótarjáni Ruha-
gyárban 25 százalékkal nö-
velték a termelékenységét.
A Magyar Villamos Művek
Tröszt 21 nappal rövidítette
a Gagarin Hőerőmű 200
MW-os blokkjának javítási
idejét, és ezzel 21 ezer ton-
na fűtőolaj-megtakarítást ér-
tek el. A MEDICOR az egy-
szer használatos injekciós
tű gyártásában 15 százalékos
termelékenységnövelést és
2,5 millió forintos önköltség-
csökkentést valósított meg. A
győri Graboplast Pamutsző-
vő és Műbörgyár a magas-
raktározási rendszer bevezet-
ésével évi 1,2 millió forint-
tal olcsóbban és lényegesen
korszerűbb körülmények kö-
zött tárolja az anyagokat,
alkatrészeket és a készáru-
t. A példák még hosszan foly-
tathatók.

A felsorolás után joggal
kérdéshetné bárki: megtalál-
tosodtak ezek az üzemek?
Nem, erről szó sincs. Nem
várásztal történt, csupán
szervezés. Mégpedig jelentős
eredményeket hozó üzem- és
munkaszervezés, amelyről az
ipari miniszter a Miniszter-
tanács tegnapi ülésén szám-
olt be. Hiszen az elmúlt
fél évtized során 9,8 száza-
lékkel csökkent az iparban
foglalkoztatottak száma, mi-
közben a termelés 17,4 száza-
lékkel növekedett. Ez te-
hát — ha a gének berende-
zések és épületek értékének
növekedését is figyelembe
vesszük — 30 százalékos nö-
vekedést jelent az élőlomka
termelékenységében. Ez ne-
dig — ha a versenyképessé-
günk javításának szorító
kényszerére gondolunk —
nem csekélység. S ebben el-
ső helyen a vállalati szerve-
zés szerepét kell kiemelni. A
népgazdaság egyensúlyi hely-
zetének javítása ugyanis
csak úgy lehetséges, ha a
vállalatok termékeiket a vi-
lágon versenyképesen
teszik, és lépést tartanak a
követelményekkel. A belső
tartalmak feltárása és hasz-
nosítása, a vállalati gazdál-
kodás eredményességének
növelése, a versenyképesség
fokozása a leghatékonyabb
módon a szervezetszervezés
javításával érhető el.

Azt, hogy a tárcához tar-
tozó vállalatok felismerték
ezt a szükségességüket, jól
bizonyítja, hogy több mint
félmilliárd forintot fordítot-
tak a munkaszervezés mo-
dernizálására. Ez nem fölös-
leges pénzpcsékolás volt,

arról az így elért majd há-
rommilliárd forintos többlet-
eredmény tanúskodik. 1981-
ben a szervezési intézkedé-
sek nyomán csak az iparban
(az építő- és az élelmiszer-
ipar nélkül) a már említett
többleteredmény mellett
6400-zal kevesebb dolgozót
kellett foglalkoztatni.

Ez a néhány adat is vilá-
gosan jelzi, hogy a munka-
és üzemszervezés további
tervszerű fejlesztésével az
ipar jelentős pótlólagos erő-
forrásokhoz juthat. A szerve-
zés kiterjed a termelési
folyamatokra, a kiszolgáló és
melléktermékek gyártására,
az új létesítmények építésére,
a régiék rekonstrukciójára, sőt
a vállalati belső irányítási
rendszerre is. Olyan korsze-
rű szervezési módszerek válnak
mind ismertebbé és szé-
les körben alkalmazottá,
mint az értékelemzés, a „3
M” módszer (amely nevét a
mozdulatlelemzéses munka-
tanulmányozás és munkaala-
kítás elnevezéstől kapta).
Mind nagyobb szerephez jut
az ergonomia, mint az ember-
gép-környezet harmóniá-
jának megteremtésére
irányuló tudatos törekvés.

Fejlődnek a vállalatok kö-
zött kapcsolatok — egyre
több területi elv alapján
működő termelékenységi tár-
sultság jön létre. Az elmúlt
években négy ilyen társulás
alakult, amelyek munkáiá-
ban 112 tagvállalat és szak-
mai-társadalmi intézmény
vesz részt.

Lassú viszont a fejlődés az
anyagmozgatás és -szállítás
szervezésében, a készletgaz-
dálkodásban, az automatizá-
lás és a számítógépes folya-
matirányítás elterjesztésében.
Sok még a tennivaló a válla-
lati szervezetek korszerű-
sítése terén, a belső érde-
keltiségi rendszerek korszerű-
sítésében, a veszteségfeltáró
módszerek meghonosításában
éppúgy, mint az anyaggaz-
dálkodásban, vagy az új lé-
tesítmények szervezésében.
És ha az előbbi hosszán le-
hetett a pozitív példákat so-
rolni, most legalább olyan
terjedelmes listát lehetne a
tennivalókról is összeállítani.

A szervezés és a számítá-
stechnika alkalmazásának
alapvető célja a vállalati ha-
tekonyság javítása. Ez a te-
vékenység napjainkban egy-
re inkább a vállalat egyik
lehetőseges belső erőforrásá-
nak minősíthető. Ezért a válla-
lati vezetőknek az eddi-
giéknél is határozottabban
kell intézkedniük a szerve-
zés fejlesztésére, az elért
eredmények hasznosítására,
a korszerű módszerek és esz-
közök fogadására.

Árvay Tivadar

Alma a fa alatt?

1. Faszeggel mégsem üthették össze...!

Az apró fejű szög felsora-
kozik az ujjak között. Egy
széles mosoly a barna, hajdú-
hadházi asszony márciusi ar-
cán. A ládák tornya háttér.
Túrhető a beállítás, a fotó-
aktuális. Tavasz kenyérke-
reset a termelőszövetkezet-
ben. Imé!

Csakhogy az a kép így néz-
ve hamisat sugallt. A drótból
húzott, a drótból készült lá-
daszeget felkiáltójelként kel-
lett volna rángatni arra a
mosolyra, mert hiába veték
üldözőbe az anyagbeszerzők,
hiába kergették fél Magyar-
országon át. A világ legeg-
yszerűbb alkatrésze csak a
hiánylistán volt utolérhető.

— Fülleres áru — nyelte
mégét az elnök. — Mi gyárt-
suk? Adja az ipar kétszeres
áron, ne fizessen rá a kohá-
szat Salgótarjánban. Mi nem
ezt kívánjuk. Faszeggel még
sem üthetjük össze a ládát!
Vagy adja ki az ipar (bérbe)
a termelőszövetkezeteknek a
gépet!

Az újságokban (a napi sajtó-
ban) nem egyszer s nem
kétszer bukkant fel a szöges
téma. Az ipar (bújtassuk e
széles fogalom mögé a fele-
lőt) rá se hederített. Nem vá-
laszolt (csak tévován sejtjük),
hogy míg a kohászat Magyar-
országon is a dekonjunkturát
nyögi, a vasból készült szög
tornáin hiányzanak a termel-
ésből?

Vicc volt (vagy nem?): egy

termelőszövetkezet vezérka-
ra szegajándékkal tért haza
külföldről, a szomszéd or-
szágból. A várnagyot nézett,
ritkán volt még szemtanúja
ilyen csekély behozatalnak.
Fél-fél kiló szög, ennyi ter-
helte a zsebeket, a csomagot,
de egy hétre volt mit a
lébe verni.

Akadott olyan üzleti szimat-
tal megáldott újságolvasó,
aki nem átalotta „felajánlan-
ni” öt-hat kiló méretes hiány-
cikkét busás haszon reményé-
ben, de hogy milyen méretű
volt általában a *nincstelen-
ség*, arra példának okáért
hadd vesztegessen néhány
szót a ZÖLDERT ócskaláda-
tornyairól, a Diószegi úti
nagyároló udvarán. Az évek
óta utcákban magasodó, eső,
hó mosta, megfeketedett lá-
datömegek léccenként szétbontva
visszaadta kincseit, a tömér-
dek rozsdás szöveget, mert a
rozdás is jó, ha össze lehet
kalapálni vele még az új
ládát. A szegvisszanyerők is
jól jártak, jól fizetett a mun-
ka.

Végül úgy tudni, Hajdú-
Biharban is magasra tornyo-
zódtak az almáskerti ládák.

— Még szerencse, hogy jött
az a *becsületes* jégeső —
eresztették meg egy almás-
gazdaságban a humor nyil-
cénket. A Debreceni Állami
Gazdaságban *Nyerges János*
igazgató „lopta be” az ötletet
ról az USA-ból) a számacaföl-
dekről, ahol (mint mondja)
régóta hagyomány a családok
munka-kirándulása. A mód-
szer életrevalóságát abban
látja, hogy az áru útja meg-
rövidül, a szedő voltaképp a
saját maga kereskedője. A
drágító kereskedelmi ténye-
zők (raktározás, válogatás, el-
adás, a romlás kockázata)
mind-mind kiesnek az árból.
*A fák között a gazdaság se
fizet rá a boltra*, mert a leg-
jobb üzlet azonnal eladni! A
Debreceni Állami Gazdaság
hirdetése, fűhívása még a
dunántúliakat is felvillanyoz-
ta. Négy nappal azután, hogy
az alkalmi szedők az almás-
kertekbe teheték a lábukat,
a gazdaság kasszájába 584
ezer forintot fizettek be 15
vagyon (nyilván kiválogatott,

zel, de piac után járnak a
megyét. Püspökladányban,
Kabán, Balmazújvároson a
tanácsok gyors, engedélyze-
tő jóváhagyásával standokat
nyitottak.

— Ott kell az alma?

Juhász Imre, az elnök nem
rossz hallású, ért a hangsúly-
ból.

— Debrecenben is szeretik,
de hová tegyék? A néhány
polcos kamrába? A spájz nél-
küli házigyári lakásokba? Má-
zsaikat?

Azt azonban, hogy az egy-
boltoz falvakba vagy a ta-
nyákba hogyan és milyen
áron jut el a fölös vitamin-
kincs, már nem tudni.

— *Olcsó, de jó!* Debrecen-
ben a bolti árak fölött ilyen
reklámmondat kiabál vevő
után. Meg lehetünk elégedve,
a szép alma kilója négy fo-
rintra esett vissza.

Előveszem könyvespolcom-
ról az 1981-es Statisztikai Év-
könyvet. Vajon hány kiló al-
mát eszik meg a magyar?
Ilyen rovat nincs, de a *gyű-
mölcsök* címszava alatt 75
kilogrammal szerényen te-
lepszünk meg a közepes evők
táborában. A svédek, a né-
metek, a hollandok stb. (Spa-
nyolországot ne is említsük)
hús—negyven kiló gyű-
mölcsre éhesebbek.

Az ideai olcsóság, a terjedő-
ben levő „szedd és vidd” ker-
ti mozgalom lehet hogy föl-
jebb viszi statisztikai mér-
sénket. A Debreceni Állami
Gazdaságban *Nyerges János*
igazgató „lopta be” az ötletet
ról az USA-ból) a számacaföl-
dekről, ahol (mint mondja)
régóta hagyomány a családok
munka-kirándulása. A mód-
szer életrevalóságát abban
látja, hogy az áru útja meg-
rövidül, a szedő voltaképp a
saját maga kereskedője. A
drágító kereskedelmi ténye-
zők (raktározás, válogatás, el-
adás, a romlás kockázata)
mind-mind kiesnek az árból.
*A fák között a gazdaság se
fizet rá a boltra*, mert a leg-
jobb üzlet azonnal eladni! A
Debreceni Állami Gazdaság
hirdetése, fűhívása még a
dunántúliakat is felvillanyoz-
ta. Négy nappal azután, hogy
az alkalmi szedők az almás-
kertekbe teheték a lábukat,
a gazdaság kasszájába 584
ezer forintot fizettek be 15
vagyon (nyilván kiválogatott,

első osztályú) alma ellené-
ben.

Az új, a nem éppen eredeti
munkamódszerre mások le-
gyintenek. *Még*. Annak
ugyanis semmi értelme nem
volna, ha összetört, megtépá-
zott ültetvények jeleznek az
egy toborzott szedők útját.
Először bennem is feltámadt
a kétkedés, gondolván: az
ilyen szüreteknek nem lesz
jó végük. De fölösleges az
aggódás. „Még a lehallgat is
fölvészlik, rakják a tartálylá-
dába” — idézhetem az ál-
lami gazdaság közgazdasági
osztályvezetőjétől, Tóth Fer-
rencről. — Idős asszonyok a
sajátjukként hajolnak le ér-
te, sajnálják otthagyni a téli
piros almát.

Erről ennyit. Az becslés
nélkül is leírható, hogy még
hatalmas mennyiségek kerül-
hetnek lakossági élelterába:
a pincékbe, kamrákba, de a
túltermelés gondját ez se
vetné ki a gazdaságok nya-
kából, mert elég idezmem a
Hungerfruct 2-es számú tá-
jékoztatóját. Annak egy rész-
letét.

„Az idő előrehaladtával
pontosan becsülhetők az
európai almatermési eredmé-
nyek. Az európai Kézős Piac
ma tíz országot foglal magá-
ba. 7,8 millió tonna almater-
messel számol az elmúlt évi
5,25 millió tonnával szemben.
A közös piaci országokon ki-
vül is jó almatermésről ad-
nak számot a különböző je-
lentések. Az európai alma-
termést — beleértve a socia-
lista országok termését is —
mintegy 13,5 millió tonnára
becsülik, ami lényegesen na-
gyobb, mint amennyit a stag-
náló vagy csökkenő fogyaszt-
ás és az ipar együttesen fel-
tud venni.”

Alább: „A partner socia-
lista országok közül az NDK-
ból és Csehszlovákiából is
nagy termésekről érkeznek
hírek.”

A riport anyagának gyűjté-
sekor beleakadtam egy kije-
lentésbe: „Miert adott ki a
MEM kertészeti osztálya any-
nyi telepítési engedélyt?
Hogy majd végül kivágjuk az
ültetvényeket?”

Az elkéseredettségek arra
ösztökölték, hogy más vélemé-
nyek után nézzek.

(Folytatjuk)

Szalai Csaba

2. „Szedd és vidd!”

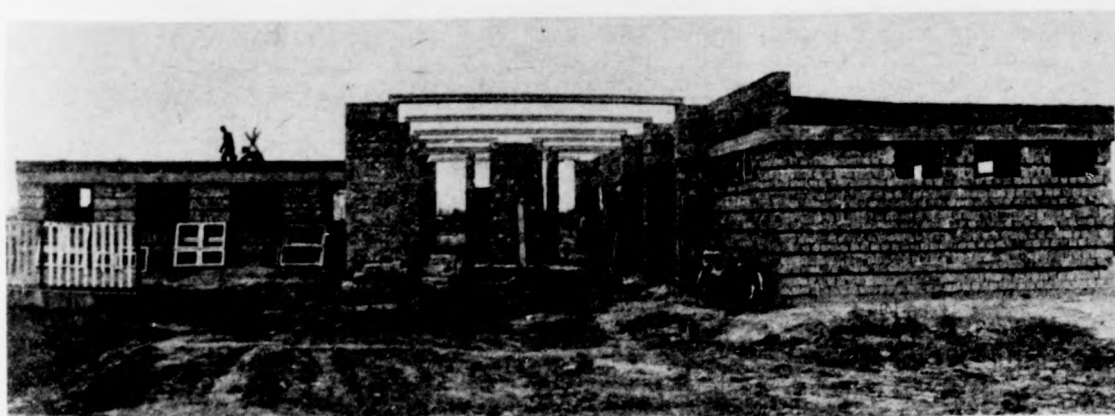
Az ideai rekord (minden jég
ellenére) Hajdú-Biharra is
rákötözött. A bőség régóta
féltve, s nemcsak a gallya-
kat szakítva meg, a szedőket
is.

Két napig állhatatoskodtam
a telefonnál, Hajdúhadháztól,
az Új Barázdát hívtam. Val-
laki, azt hiszem a postáról,
megbizásból ugyanazt a vá-
laszt tagolta. Gépiesen. Így
jeleztve, hogy még az irodá-
ban sem *tartózkodnak* benn.

— De hol találhatók?
— Ugyan hol? — kérdez-
tek vissza, már természetes
volt a hangsúly. — Az almás-
kertben.

Alkonyattájt a szedők ha-
da fáradt zibongással ült ki
az árokartra. „Aki nélkülöz-
hető volt a szövetkezetben,
eljött.”

A fedett kerti *almásszin*
alatt izes gazdagság. Az alma
sajnos már túlságosan érett,
fele már nem exportálható.
Igen, igen, megengedik bár-
kinek, hogy itt helyben vásá-
rolhasson. Olcsón, nagyon ol-
csón. Csak le kell hajolni, al-
ma a fa alatt. A termés egy-
harmadát, ha így vinnék el,
nem főne a szövetkezetiek fe-
je. Az Új Barázdá azonban
másként is ad el, vezetői nem-
hogy nem ülnek ölbe tett kéz-

Emelkedik a főépület

Itt lesz a vállfás öltöző

(Iklódy János felvétele)

Fürdő épül Hajdúdorogon

Javában folynak a mun-
kálatok a leendő hajdúdorogi
tisztasági és strandfürdő
területén. A kutat 1976-77-
ben fúrták, az építkezés 1978-
ban kezdődött el.

A fürdő előreláthatólag
16-18 millió forintba fog ke-
rülni. Ennek az összegnek

csak egy hányadát (körülbe-
lül ötmillió forintot) fedezi
a helyi tanács. A beruházás
többi része a megyei tanács,
a helyi vállalatok, gazdasági
szervek és az Országos Vízü-
gyi Alap támogatásából
származik. A kiadásokat
nagyban csökkentette az,

hogy sok munkát társadal-
mi összefogással végeznek el.
A társadalmi munka értéke
már most eléri a 6 millió fo-
rintot.

A fürdő területén egy
11x33 méteres tanmen-
cét, két gyermek- és egy
meleg vizes medencét alaki-
tanak ki. Sor kerül egy ki-
sebb csónakázó megépíté-
sére is. A fürdőt — amely
mintegy 2000 vendég befoga-
dására lesz képes — 1983
májusában szeretnék átad-
ni.

A tanmenecében bizonyára sokan megtanulnak majd úszni

Középpontban az anyanyelvi oktatás

Csak bele kell pillantani a neveléstörténet könyveibe: még nem volt olyan oktatási reform az első átfogó magyar tanügyi szabályzat, az 1777-ben kibocsátott *Ratio educationis* óta, amely ne tüzte volna ki célul az anyanyelvi iskolai tanításának megújítását, legalábbis hatékonyabbá tételét. A korszerűsítés jegyében fogant tantervi, tanítási és módszertani változtatások viszont egyetlen korban sem hozták meg a kívánt eredményt ezért szinte rendszeresen napirenden kellett tartani az anyanyelvi képzés fejlesztését.

A napjaink iskoláiban folyó anyanyelvi oktatás mégis lényegesen különbözik az előzményektől. Még néhány évtizeddel ezelőtt is a merev nyelvtani szabályok beszületése uralkodott a nyelvórát minden iskolatípusban. A vaskalapos tanítási módszer többnyire elidegenítette a diákokat a nyelvtanól, talán még a nyelvtól is, és a „ríg” tanítás semmiképp sem járult hozzá a tanulók közlési vágyának fölkeléséhez. Kifejezőképességük gyarapításához.

Már egy nemzedék tanúsítja idestova, hogy az életől idegen, öncélú grammatizálás általában nem jellemző a mai nyelvtanításra. Persze kivétel, azaz a nyelvi szabályok „ledarálásánál” és számonkérésnél megrekedt tanárok még vannak, de számuk egyre csökken, mert a nyelvtanítás ma már más elvek alapján szerveződik, mint korábban. Most mindezekelőtt a nyelvi készségek fejlesztése áll a középpontban, aminek sikeréhez természetesen a nyelvtani ismeretek, például a szabályok nélkülözhetetlenek, de csupán eszközjelleggel.

Kényes ponthoz érkezünk el ezzel a gondolattal, mert ma is vannak, akik a készségfejlesztés és a nyelvi is-

meretek viszonyát egyoldalúan értelmezik. Pedagógusok is, az iskolán kívül állók is. Némelyek konokul kitartanak a leíró nyelvtani ismeretek kizárólagos közvetítése mellett, egyedül a szabályok pontos elsajátítására esküsznek, mások viszont teljesen száműznék a nyelvtan paragrafusait, és a rendszerbe foglalják tudnivalókkal a kötetlen csevegést, a játékos tanórai foglalkozásokat állítják szembe.

Főlősleges volna e helyütt részletes szakmai fejtegetésekbe bocsátkozni a két állásponttól. Anélkül is könnyű belátni, hogy a végtelen nézetekkel a pedagógiában is csínján kell bánni. Valójában józan mérlegelésre, vagyis az ismereti, illetve a gyakorlati célzatú nevelés ötvözésére van szükség. Kár volna elfeledni, hogy a nyelvről mint a gondolatközlés eszközéről — épp a gyakorlat érdekében — sok mindent szükséges tudni, mert a nyelvi kultúra végtermékében mindennemű ismeret megszerzésének az alapja. Ennek jelentőségét a társadalom sohasem érezte annyira, mint éppen napjainkban, és éppen a nehézségek miatt került a társadalmi érdeklődés középpontjába az anyanyelvi oktatás.

Egész világosan szólva: a művelődési hátrányban levő tanulókról van szó, az ő tanulási esélyegyenlőségük megteremtéséről.

Tüzetes szociológiai vizsgálatok nélkül is közismert, hogy a mostani iskolások nem kis része — zömük munkás- és parasztyerek — kulturális hátránnyal érkezik az általános iskola első osztályába. Legtöbbször azért, mert szülei nem tudnak nekik segítséget adni nekik a tanulásban, mint másoknak például az értelmiségiek környezetében. Továbbá a művelődési igények fölkelésében is kisebb ösztönzést kaphatnak otthon, ennél fogva a nyelv-

használatuk is gyakran pailérozatlan.

Ilyen környezetben rejtve marad a gyerek természetes közlési hajlama; beszédkészsége — amit ma divatos szóval kommunikációs képességnek hívunk — visszamarad a fejlődésben, gondolkodása is megreked, és e három tényező veti vissza őt az iskolai tanulmányok során.

Nyitott iskolarendszerünk ugyanis örmagában még nem teremt mindenki számára egyenlő tanulási esélyeket, ehhez az is szükséges, hogy minden tanulónak egyformán elérhető tanulási feltételeket nyújtsunk intézményesen is. Az indulási hátrányok megszüntetése ily módon nem egyszerű pedagógiai tennivaló, hanem jóval több annál: elsősorban társadalmi-politikai kötelesség. Ezért hangsúlyozza az iskolai anyanyelvi oktatás korszerűsítésének jelentőségét az MSZMP Központi Bizottságának áprilisi állásfoglalása is.

Hasonlóképpen sürgős teendő a felnőttek nyelvi műveltségének gyarapítása. Nemrég még nemzedékek nőttek föl és kapcsolódtak be a közéletbe megfelelő anyanyelvi kultúra nélkül. A felnőttek köreire irányuló nyelvi ismeretterjesztésre nagy szükség van, hiszen a szocialista demokrácia kiszélesítése nem képzelhető el az önmagukat kifejezni tudó emberek sokasága nélkül.

Baj volna, ha az iskola nem találna társakra az anyanyelvi műveltség fejlesztésében. Igaz, a munka dandárja minden körülmények között az oktatási intézményekre hárul, de a társadalmi szervezetek, intézmények és családok sem maradhatnak köztömbösek e tekintetben. A tanulókat pedig nem ülhetnek öblebe tett kézzel, mert önámítás, hiú ábránd azt hinni, hogy műveltségét szerezni erőfeszítés nélkül is lehet.

P. Kovács Imre

Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlat '82

MAGHY ZOLTÁN: REGÉC VÁRA

Monográfia Debrecenről, útikalauz Biharról

A helytörténeti munka – írások tükrében

Talán még az idén megjelenik a *Debrecen-monográfia* első (sorrendben egyébként a harmadik) kötete, Berettyóútfaluban pedig megkezdődtek a *Bihari útikalauz* szerkesztésének előmunkálatai. E két készülőfélben levő, a megyét és székhelyét történetileg, nevezetességeit sorra véve bemutatató kiadvány persze igen szűk szelete annak a tévkönyvesi körnek, amelyet honismereti és helytörténeti munkának hívnak, s amelynek apostola a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei Bizottsága mellett működő munkabizottság.

A múlt heti ülésükről távol levő tagok — tíz-egyhárháron a harminc közül — sajnálhatják, hogy nem láthatták saját és társaik munkáját abban a tükörben, a helytörténeti és honismereti irodalom elmúlt öt évben megjelent írásainak tükrében, amelyet dr. Bényei Miklós, a megyei pártbizottság munkatársa tárt a bizottsági ülés résztvevői elé. Az egyóránnyi elfoglaltságon hallottak ugyanis többször ennyi idő alatt sem könnyen megszereshető vagy feldolgozható tapasztalatokkal, tanulságokkal szolgáltak — ezért is adjuk közre őket.

Adatok özöne

Sommás ítélettel — legyen az akár kedvező, akár kedvezőtlen — nehéz elintézni a megyénkben folyó honismereti munkát. Ha viszont figyelembe vesszük, hogy az elmúlt öt évben 828 bibliográfiai adat, évente tehát több mint százhatvan közlés (és ebbe nem számítanak bele a napi- és hetilapokban megjelent cikkek) gazdagította a helytörténeti irodalmat, akkor egyenesletes, kiegyensúlyozott fejlődésről adhatunk számot. Ennek jele az is, hogy megszilárdultak a kutatóműhelyek, s jó közöttük az együttműködés. Bővült a publikációs fórumok köre, hiszen például a *Debreceni Szemle* és a *Confessio* egyaránt közöl helytörténeti vonatkozású írásokat.

Az elmúlt öt esztendőben ötvennyolc önálló monográfikus feldolgozás látott napvilágot, negyvenkilenc tanulmánykötet vagy évkönyv jelent meg, összesen 318 publikációval. Tizenkét helytörténeti könyv fővárosi kiadótól került ki, s úgyszintén budapesti periodikákban jelent meg a folyóiratcikkeknek több mint fele. A Kismarjáról, Derecskéről, Berettyóútfaluról és Kabáról szóló kötetekkel tizenhárom nőtt a hajdú-bihari települések múltját feldolgozó helytörténeti monográfiák száma. Az életrajzok sorát Csokonairól, Fazekasról, Sillely Gáborról,

Medgyessy Ferencről, Oláh Gáborról és Weszprémi Istvánról szóló munkák növeltek tovább. Gyarapodtak a kutatáshoz felhasználható segédletek: bibliográfia, ajánlójegyzék jelent meg fontos leltári anyagokról és a Dokumentációs Stúdió (eddig meglehetősen kihasználatlanul hagyott, pedig immár körülbelül harmincezer fotót tartalmazó) fényképtáráról. Dokumentumválogatás és tanulmányok formájában jelentős sorozatok indultak el: egyebek között a népművelődéstörténet és a munkásmozgalom tárgykörében. Az utóbbi évek fontos önálló monográfiái között kell megemlíteni a *Századok, szellemek* és a *Kövésd a példát!* címűt.

Ami hiányzik

Feladatok

Kétségtelen, hogy a helytörténeti kutatómunka kritikai visszhangja esetleges. Hiányzik a sajtóból az érdemi, értő bírálat, a reflexiók inkább ismertetések csupán, még ha olykor-olykor taglalnak is egy-egy módszertani kérdést. Ez azonban, tegyük hozzá, nem a Napló s nem más orgánomok hibája, mint ahogy azért sem a sajtó marasztalható el, amiért a közhit és a tudományos kutatás más-más képet fest ugyanarról a témáról. Tudjuk jól, számos olyan nézet, fel fogás él még az országos közvéleményben, amellyel a helytörténeti kutatás már régen leszámolt.

Ezért is, valamint a sejtetőleg kevesebb pénzrel való eredményesebb gazdálkodás érdekében is fontos tehát, hogy a helytörténettel foglalkozó szervek, intézmények együttműködése tényleges koordináció, tudatos és összehangolt kiadványpolitikát megvalósító közös munkálkodás legyen. A kutatás kívánatos főbb irányját dr. Bényei Miklós az esztendőtervet, a művelődéstörténet, az életmód- és a történeti statisztikai kutatás erősítésében jelölte meg. A liberalizmusnak a múlt században kimutatható hatása éppúgy „megér egy misét”, mint a hajdú-bihari könyvkereskedelem fejlődésének a feltárása vagy a mindmáig megratlan moztörténet.

De hadd ne folytassuk a sort. Tennyvalója — ennyiből is kiderül — lesz elég a honismereti és helytörténeti munkabizottságnak, amely egyébként elnökeül (a lemondott Farkas Dezső helyett) dr. Dankó Imrét, titkárául pedig (a Debrecenből elkerült Tóth Béla helyett) dr. Bárony Istvánt választotta meg legutóbbi ülésén.

J. N. J.

Nem mind egy

Naptárak falon, asztalon, kézben

Műlik az idő, s az ember ezt nem szívesen veszi tudomásul. Ha tehétné, megállítaná; de mivel erre nincs hatalma, beéri azzal, hogy regisztrálja: hány óra van; hanyadikát írunk; mennyi múlt el, s mennyi van még...

Meg kellett tanulnia együtt élni az idővel, illetve az időtudattal. Könnyen ment ez vagy nehezen? Oldott már meg, s tűzött ki még nehezebb feladatokat az emberiség. Mindenesetre senkinek sem jutna eszébe órákat vagy naptárakat magával vinni arra a bizonyos lakatlan szigetre (talán még az órásoknak sem). De hát manapság már lakatlan szigeteket is alig vannak, a civilizáció betör mindenüvé, s az ember elbizonytalanodik, szinte benának érzi magát, ha nincs a közelében óra vagy naptár. Sőt az sem mindegy már, hogy milyen óra és milyen naptár. Egyre tökéletesebb, pontosabb, a legkülönfélébb ízlést is kielégítő időmérő szerkezetekkel veszi magát körül, hiszen nemcsak tájékozódási vágya, hanem széppérezése is állandóan munkál.

Különösen érvényes ez a naptárak készítésére. Valóságos iparágá fejlődött a naptárgyártás: falra, asztalra, zsebbe való naptárak tucatjai jelennek meg évről évre, nálunk a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának gondozásában is.

Időmérés és művészet? Igen, a kettő, legalábbis igény szerint, ma már összetartozik, akár kereskedelmi, akár lakossági naptárakról van szó. Ezt még egy párhuzammal toldhatjuk meg: a művészet és a divat kapcsolatával. Hiszen ahogy a művészet, úgy az ízlés is fejlődik,

s az ízlés, mint tudjuk, divatokban (is) manifesztálja magát. A divatokat azonban gazdasági érdekek is befolyásolják, s máris rövidre zárult a kör: ugyanis a naptárkiadás elsősorban üzleti vállalkozás — ezt a kiadói is bevallja —, de természetesen vannak közművelődési funkciói is, hiszen a szép, esztétikus naptárak az ismeretterjesztésen túl a vizuális kultúra alakításában is fontos szerepet játszhatnak (Természetesen a csúnya, ízléstelen naptárak is, csak éppen az ellenkező előjellel.) Vajon a magyar naptárkiadás mennyiben él az ebben rejlő lehetőségeken?

Ezekben a napokban került az üzletkebe az 1983. évi kínáló. A vásárlók összesen 21-féle naptár közül választhatnak. Az öszköt már kialakult gyakorlatot mutat, amibe új vonások is keveredtek. A színvonal egyenesletes — ami lehet jó is, de jelezheti a szélsőségek hiányát is. Mindenesetre határozottan érezhető a törekvés a gondos megmunkálásra, a művészi kivitelezésre. A képzőművészeti reprodukciók bevált megoldásaival szemben előretörték a főtől eljárással, s találkoznunk néhány szép grafikai megformálással, újszerű kezdeményezéssel is. Ragadjunk ki néhány példát ennek illusztrálására.

A nyolc falinaptár között találunk olyat, amelyik légi-felvétel városképeket, műzeumi kincseket, klasszikus magyar festők alkotásait, XIX. századi népi életképeket, magyar népviseleteket ábrázol. A kortárs magyar képzőművészetet Szabó Vladimír festményei képviselik. Valószínűleg sikerre számít-

hat a tengerparti aktfelvételeket tartalmazó naptár, illetve a gyerekeknek szánt gyümölcsnaptár. A kiadványok árai 90–120 forint között váltakoznak.

A másik csoportot az asztali naptárak alkotják. Ezek között is akad figyelemre méltó. Grafikailag is nagyon ízléses az, amely XIX. századi női ruhadívatokat ábrázol, s érdekesség a fapasztikkával, illetve kerámiamotívummal díszített iparművészeti naptár. Ebből a típusból öt került az üzletkebe 70–100 forintos áron. Az iparművészeti naptár ára jóval magasabb, 410 forint.

Az agenda naptárak, más szóval határőrnaptárak fontos kellei a hivatali munkát végzőknek. Ebből mindössze háromféle készült: az egyik habán kerámiaikkal, a másik Molnár István grafikával, a harmadik XIX. századi tarokk kártyalapokkal van díszítve. Áruk 90–125 forint között váltakozik.

A három fő típuson kívül megjelent még néhány különleges naptár is, például a levelezőlap-naptár, a mininaptár, a háziasszonyok naptára vagy a régi autók és babaszobát ábrázoló fotó poszternaptárak. Áruk 40–60 forint.

Sokféle ízlést és igényt kívánunk kielégíteni tehát a különböző naptárak. Az utóbbi években megnőtt a kereslet irántuk, egyre többet lepik meg magukat vagy ismerősüket egy-egy naptár-ajándékkal. No igen: ha az ember egy szép, szemet gyönyörködtető alkotást lát maga előtt, talán kevésbé veszi észre, hogy múlik az idő...

(turi)

bi javulás

egis bekövetkezik a lnak a gazdaságban, lól részt vesz valaki zezett elsősegélynyúj- titt leviszágának, el k sérülteit az orvos folyamat — ha las- a jövő feladatai sem ár elvégzettek. Fo- propaganda hatásos. teszik az ellenérzési as bevettett eszköze- tességgel alkalmaz- llyen irányú terveit elneveltett gépeknél ál- nkénti járműellenőr- máris igen jó közle- szilárdítása. G. J.

NET LAPOK

NIÓ

3. február 2. kö- ből ütközete, a a második vilá- alatt? Milyen ha- mbenálló erőket? gati front meg- hadtörténetés és különöző párt- vislések megnyi- annak a fegyver- két a volgozádi

rohova, a Jakut saság államfője folyóirat munká- kkel indítják a riportjukat. Kör- a mezőgazdasági el miként készül három feladatok

struktúrák és a ekek segítségével az *Azerbajdzsán* szeállítás. Frans dan előkerült ed- sorsába avat be az orosz kultúra történelem lap-

ARANYESŐ

Evtizedek óta közkedvelt sportág Debrecenben a salakmotorozás. Amikor még a nagyeredi stadion fekete salakján rendeztek versenyeket, volt olyan viadal, melyet 18-20 ezer érdeklődő előtt bonyolítottak le. Azokban az években Vörös, Levai, majd Perényi, Radácsi és a többiek öregbítették a salakpályás motorkerékpározás debreceni hírnevét. Más és más szervezetek, sportkörök színeit képviselték „vaspapusosaink”. A DVSC, a D. Honvéd, a Zalka Máté, az MHSZ, a D. Talajjavító vette pártfogásba a versenyzőket, adott lehetőséget az edzésekre, a versenyeken való részvételre.

Eljött az idő, amikor egyre sürbben vettek részt a magyar salakpályások nemzetközi viadalokon is, s mivel ezeket 400 méteres pályákon rendezték, előtérbe került Debrecenben is, hogy ilyen pályát létesítsenek, hiszen a nagyeredi stadion 613 méteres salakpályája nem felelt meg a „szabványnak”. Így született meg a Gázvezeték utcai pályán a motorstadion, amelynek a pályáját, a palánkot átalakították világbajnoki futamok előírásainak megfelelően, és bővítették a nézőteret is, amelyen több mint tízezer érdeklődő lehet tanúja a legjobbak vetélkedésének. A versenyzők a Debreceni Volán szakosztályában lettek otthonra. A sportkör salakmotoros szakosztályának munkáját nemcsak a bázisszer-veket, hanem a tanács és a sportfelügyelőség is messze-mentően támogatja, erkölcsi-ileg és anyagiilag is.

A D. Volán korábbi elnöke a fiatalon és váratlanul elhunyt Ötvös Tibor szívügyének tekintette a salakmotorozás fejlesztését, sokat lóttott-futott a versenyzők, a létesítmény, a motorok, a felszerelések dolgaiban, biztositása érdekében, amíg csak egyre romló

egészsége engedte. Hosszú éveken keresztül folyt a munka. A Debreceni Volán vezetői célszerű ötvenes fejlesztési tervet állítottak össze, ebben meghatározták az utánpótlás-nevelés feladatait, a tehetségek kiválasztását, a technika, a versenymotorok beszerzését, felújítását. Piroksa István, a D. Volán új ügyvezető elnöke, aki addig a szakosztály vezetője volt, a szakvezetőnek felkért Perényi Pál és mások kollektív munkájának megszületett a gyümölcse.

Az 1982-es versenyeidény meghozta a várva várt minőségi változást. Az új tehetségek hazai viszonylatban a zenitre emelkedtek: nemzetközi viadalokon is megismertették nevüket más országok versenyzőivel, a sportág kedvelőivel. Valóságos aranyláz kerítette hatalmába a debreceni szakvezetőket, versenyzőket és a sportág kedvelőit. A ferve-remű, a lelkes munka, az odaadás „aranyesőt” termelt, hiszen itthon a sportág valamennyi bajnoki versenyszámában az arany babérszörű a D. Volán versenyzőinek nyakába került, mind csapatban, mind párosban és egyéniben, valamint a juniorok kategóriájában. Ehhez fogható sikerrel kevés szakosztály dicsekedhet.

Amikor csak jártunk a versenyek idején a Volánstadionban, ágyúszzerűen dörmögtek, berregtek a motorok a depóban, a salakon is. A versenyzők teljes „harcidőben” voltak, az izgalom a tetőfokán.

Most viszont mélyeséges csend fogad, bár a fiúk és vezetőik jelen vannak, egy kis élcelődés folvik. Beszélgetni kezdünk. A téma nem is lehet más, mint a motorozás, emlékezés a kijel-lemekre, a szép győzelmekre.

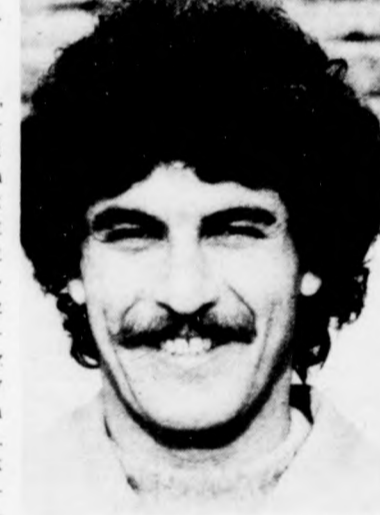
Oresko János csapatkapitány:

— Elmúlt tíz esztendeje, hogy a D. Volán versenyzője vagyok. Jól összerórt a szakosztály. Megszűnt a széthúzás, s ez talán annak is köszönhető, hogy csökkent a létszám, uralkodóvá vált az „Egy mindenkiért, mindenki egyért” jelszó. Az eredmény: csapatban bajnokságot nyertünk. Ehhez hozzátenném azt is, hogy senkivel sem volt baj, a fiúk barátságosak voltak. Sportszerben éltek és csak a versenyek után került asztalra egy-két pohár bor — az ijesztég mulasztására.

— Önmagával elégedett-e? — Nem. 1978-ban egyéniben második voltam, s párosban Dankával aranyérmert nyertünk. Viszont 1980-ban egyéniben csak a bronz jutott számomra. Még az igazgatás, hogy a bolgár Aranysík Nagydíjat — a versenyt öt fordulóban, öt városban rendezték — én nyertem meg. Az idei országos egyéniben negyedik lehettem, de — remélem — lesz még jobb is.

Hajdú Zoltán:

— Öt esztendeje, 1977 augusztusában 50 köbcentiméteres gépen vettem részt a D. Volán tehetségkutató versenyén. Megfeleltem, beléphettem a szakosztály fiataljainak sorába. Akkor még nem tudtam, hogy mennyi veszéllyel jár a salakmotorozás, a verseny-

Oresko János csapatkapitány

A D. Volán legeredményesebb versenyzője Hajdú Zoltán. Ő nem kevesebb, mint három aranyérmert szerzett az idén, mégpedig csapatban és Adorján Zoltánnal párosban (igen sokan ikreknek nevezik e két egykorú fiatal), és elhódította Hajdú a talán legérdekesebb kategóriában, az egyéniben is az arany babérszörűt.

zés. Rövidnek mondható eddigi pályafutásom alatt többször kisebb agyrázkódat szenvedtem, bordám, bokám, vállam, térdem repedt, törött, s mindezeket nem a saját hibámból „szereztem”, hanem a rossz pálya vagy éppen ellenfeleim szabálytalankodása idézte elő. Igaz, belekóstoltam a versenyzés izgalmaiba, és ma már

A két Zoli: Adorján (balról) és Hajdú

Heten az aranyérmes csapatból

semmi sem tarthat vissza a további készüléstől, a küzdelmekről. Ne vegyék önhittséggnek, ha azt mondom: elégedett voltam 1982-ben eredményeimmel. Ez különben is inkább csak a hazaiakra vonatkozik. Viszont sokat kell még javulnom ahhoz, hogy a nemzetközi porondon az ideinél sokkal eredményesebben szerepeljek, képviselhesem klubom színeit. Erre tulajdonképpen „van időm”, hiszen még alig múltam 21 esztendő.

Hajdú jó barátja Adorján Zoltán, aki csapatban és párosban lett első helyezett, egyéniben bronzérmes. Ő is 21 esztendő.

Adorján Zoltán:

— Hajdú Zolival együtt indultam — 1977-ben — a Gázvezeték utcai salakpályán a tehetségkutató versenyen, azóta sem szakadtam el a szakosztálytól, s ketten, a két Zoli, felváltva szerepeltünk jól vagy éppen gyengébben. Viszont az idén kijött a lépés, begyűjtöttünk majd minden megszerezhető szép díjat. Jutott ezekből bőven az egyesületeknek, de én sem panaszkodhatom. Azt is hadd mondjam el, hogy az eredményeink javulása, az elért szép sikorsorozat annak is volt köszönhető, hogy a szakvezetés törődött a versenyzőkével felújításával, új motorok, alkatrészek beszerzésével is.

Az országos bajnokság negyedik versenyszámában, a II. osztályban (itt a 21 éven aluliak versengenek) ifj. Tihanyi Sándor az aranyérmes. De ennél is értékesebb az, hogy az NSZK-beli Pockingban rendezett junior világbajnokság 16-os döntőjének résztvevője volt, előzőleg, az európai selejtezőből, Nyíregyházán hatodik helyezésként került a VB-döntőbe.

A „benjámin”: ifj. Tihanyi Sándor

Ifj. Tihanyi Sándor:

— Edesapámtól örököltem a motorozás szeretetét. Három esztendeje vagyok a D. Volán versenyzője — Perényi Pál bácsi felkészítése segített hozzá a jónak mondható eredmények eléréséhez. Már 1981-ben is bajnokságot nyertem a II. osztályban, és igen örültem annak is, hogy néhány alkalommal a felnőtték mezonyében is rajthoz állhattam. Talán megemlíthetem még, hogy a 21 éven aluliak hétfordulós Béké-barátság versenyén, a párosban a nyíregyházi Petrikovicsal második he-

lyezést értünk el, s hozzátehetem, igencsak erős volt a mezony.

A D. Volán salakmotoros szakosztályának 1978 óta fő foglalkozású edzője Perényi Pál. A 44 esztendőss sportember az MHSZ, a D. Talajjavító, majd a D. Volán ver-

Perényi Pál edző:

— Az 1982-es bajnoki idényben csökkent a szakosztály létszáma. Volt olyan, aki abbahagyta a versenyzést. Olyan is akadt, aki bevonult. Az idén 16 sportolónk rendelkezett licenccel, versenyzési engedéllyel, rajtuk kívül általában tíz fiatal tanuló van még a szakosztályunkban, akik mjntegy hatvan tizenéves közül kerültek ki. Az utánpótlásból Holik Tibor, Kabai Sándor, Koroknai László és Botrágyi Béla a tehetségesebbek, ők kapnak majd licenccel.

— Úgy vélem, hogy a fiúk szorgalma, tehetsége, célszerű versenyzése és a jó kollektív szellem hozta meg az idei szép eredményeket. Ismerve a nemzetközi mezonyt is, elmondhatom, hogy a közeljövőben Hajdú és Adorján, valamint a „kis” Tihanyi a külföldi bajnokság felveheti a versenyt, még sokkal szebb eredmények elérésére is képesek tartom őket. A versenyzők mellett komoly munkát végzett a két szerelőnk, Kun Levente és Vallyon István, hiszen a salakmotorozás technikai sportág, s fontos a gépek kitűnő karbantartása. Még

Piroksa István:

— A motoros szakosztály- nak 1968 óta az 1982-es versenyeidény volt a legeredményesebb, s nemcsak hazai, hanem nemzetközi viadalokon is. Hosszú, türelmes, tervszerű munka gyümölcse volt ez. Az idén kétfoldos volt a szakág költségvetése, melynek nagyobb részét a rendezvények bevétele, az állami támogatás s jórészt bázisszerzőnk, a 6. sz. Volán biztosította. A szakosztálynak 28 Jawa motorja van, melyek közül 12 került az idén felújításra, és sokat jelentett az, hogy öt új motor érkezett, darabonként 65 000 forintért.

— Ebben az évben Debrecenben tíz versenyt rendeztünk, köztük négy nemzetközi volt, ebből egy világbajnoki futam. Az ország más városában öt nemzetközi viadalon és 12 bajnoki versenyen is rajthoz álltak a D. Volán motorosai. Sűrűn szerepeltünk külföldön is, tíz ország 38 fővárosában. Például Hajdú és Adorján 18-18, Oresko 17, míg ifj. Tihanyi 9 viadalon állt rajthoz.

— Megragadom az alkalmat, hogy a jövő évi feladatakról is szóljak. Változások lesznek a magyar bajnoki rendszerben. A csapatbajnokságot a hat klub négy-négy fős együttese vívja majd (egy-egy tartalékkal). Az egyéni bajnokság háromfordulós lesz a felnőttéknél, hat a junioroknál. A párosbajnokság változatlan marad. Örömmel vetjük, hogy jövőre a nemzetközi versenynaptárban is szerepel a debreceni május elsejei és az augusztus 20-i viadal. Ismét lesz világbajnoki verseny Debrecenben, mégpedig 1983. május 15-én, amikor is a csapatbaj-

Balogh Pálma világbajnok

A caracasi sportlövő világbajnokság keddi versenynapján szép magyar siker született. A női standard pisztoly kategóriában Balogh Pálma megszerezte Magyarország számára az első aranyérmert. A férfi futóvadászok ezüst-érme után megszületett a második magyar ezüstérem is: ugyancsak a női standard pisztoly versenyszámban csapatversenyben — a Balogh, Morcszné, Kotrocsoné összetételű együttes a második helyen végzett.

Sakkolimpia

Ferficsapatunk 2,51,5-re legyőzte a nyugatnémeteket a luzerni sakkolimpia 10. fordulójában. Ezek után Magyarország csapata a 30 pontos Szovjetunió, a 26 pontos Anglia és Egyesült Államok mögött Jugoszláviával holtversenyben, 25 ponttal a negyedik helyen áll.

Női csapatunk 1,51,5-es döntetlent játszott Kínával. Itt a csapatversenyben a Szovjetunió vezet 23 ponttal Románia (19,5 és 1 függő) és Magyarország (19 pont) előtt.

Szerdán pihenőnap volt a sakkolimpián. Gábor Zoltán, a magyar küldöttség vezetője így nyilatkozott a magyarok szerepléséről az MTI munkatársának: — A nők értek el kedvezőbb pozíciót. Verőci és Porubszky is átlagon felüli teljesítményt nyújt. Bizunk abban, hogy megtartjuk eddigi harmadik helyünket. A férfiaknál csak a Hortot és Hübnert is legyőző Portisch, valamint a második táblán Ribli szerepel közmegegyezésre. Itt még sok minden történhet, hiszen a hátralévő négy fordulóban Jugoszlávia, Egyesült Államok és Anglia is az ellenfeleink között szerepel.

A sakkvilágbajnok-jelölt-tek versenyében: Portisch—Korcsoj, Ribli—Torre.

Ökölvívás

Pécsett 39 egyesület 88 versenyzője részvételével rendezték az országos ifjúsági egyéni ökölvívó-bajnokságot. A hajdú-bihari öklözők közül Tóth József (DMVSC) szerepelt a legjobban: bronz-érmet nyert. Igaz, tőle ennél többet vártunk, mint ahogyan a bősörményi Deáktól, Dormántól (DMVSC), Feketétől és Oláhótlól (DSI), akik viszont már a selejtezők során elváltak.

Gombos Józsefet és Tóth Józsefet, a DMVSC junior öklözőit meghívták a junior válogatott keretbe. Gombos az NDK elleni válogatott találkozóban, Tóth pedig Varsóban, a szocialista fővárosok tornáján vesz részt. A szakmai felkészítésben szerepet kap Kovács András, a DMVSC edzője.

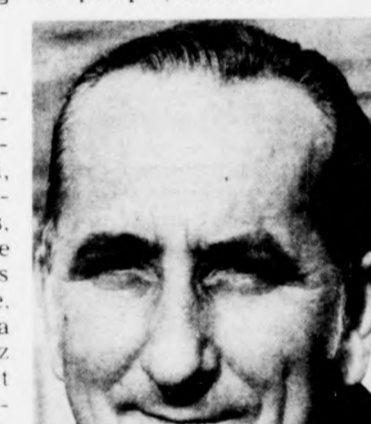
Tisza-Mátra 3-1

Szerdán délután Debrecenben, a DUSE-pályán játszották le — Fazekas Jártekvezető bíráskodásával — Tisza-Mátra válogatott mérkőzést. 21 éven aluli labdarúgók részvételével. A Tisza csoport fiataljai jobban bírták erővel, és 3-1 (1-1) arányban győztek. G.: Voltig 2 és Bozsik, illetve Cseri. Jók: Nyilas, Huszák, Néder, Voltig, Váczai, illetve Nagy A. és Czene.

Perényi Pál edző

annyt hadd mondjak el, hogy mindnyájunkat határtalan öröm töltött el. 1982-ben, hiszen hazai viszonylatban minden kategóriában versenyzőink lettek a rangelsők, és jó néhány nemzetközi versenyen is megismerkedtek a debreceni „vaspapusosok” nevét.

Piroksa István ügyvezető elnök

— Ebben az évben Debrecenben tíz versenyt rendeztünk, köztük négy nemzetközi volt, ebből egy világbajnoki futam. Az ország más városában öt nemzetközi viadalon és 12 bajnoki versenyen is rajthoz álltak a D. Volán motorosai. Sűrűn szerepeltünk külföldön is, tíz ország 38 fővárosában. Például Hajdú és Adorján 18-18, Oresko 17, míg ifj. Tihanyi 9 viadalon állt rajthoz.

Szöveg: Fülep Kornél
Fotók: Nagy Gábor

(A csapatok helyezése)	Népsport Sportfog.	Rádió Napló
1. SZEOL AK (3)—Volán SC (1)	1,x,2	x,1, 1,2
2. 22. Volán (19)—Sopron (10)	x,2	x,2 x 1,x
3. STC (7)—K.-barcika (2)	1,x	1,2 1,x 1
4. Kecskemét (17)—Olajb. (11)	x,1,2	1,x 1,x 1,x
5. Keszthely (14) Bauxitb. (12)	1	1,x 1,2 2
6. Dorog (20)—Eger (4)	x,2	2,1 1,2 1,x
1. Atalanta (9)—Como (7)	1,x	x x 1
8. Bari (19)—Cavese (5)	x,1	2,x 1,x 1
9. Bologna (16)—Samb. (15)	1	1,x 1 1
10. Campobasso (11)—Catania (6)	x,1	x 1,x 1,x
11. Palermo (9)—Reggiana (18)	1	1,x 1,x x,2
12. Perugia (15)—Cremonese (4)	1,x	x,2 1,x 1,x
13. Varese (14)—Monza (20)	x,1	1 1,x 1,x
14. Pistoiese (17)—Arezzo (3)	2,x,1	x,1 x 1
15. Lazio (2)—Lecce (12)	1	1,x 1 1
16. Milan (1)—Foggia (10)	1	1 1 1

Fűtés „tejennergiával”

Tavaly kezdte meg a tejhűtésnél keletkező hulladékot hasznosító berendezések főszerelését a gazdaságok tejházaihoz a Cered völgye Termelőszövetkezet, s az idén, az esztendő végéig üzembe helyezik a kétszázadikat. Az eljárás lényege, hogy a tejházak léghűtéses kondenzátortai helyett olyan vízűtéses kondenzátort kapcsolnak a hűtőgépre, amelyben a kompresszió révén nyolcvan fok megre felhevült hűtőközeg a viznek adja át az enélkül haszonlatlanul távozó hőt, és így akár fűtésre, akár technológiai célokra közvetlenül használható meleg vizet termel, külön energiabefektetés nélkül.

A közös gazdaság, vállalkozásának harmadik évében lépve, tevékenységének kibővítését tervezi. A hulladékhasznosító berendezéseket eddig kizárólag freongázzal működő hűtőrendszerekkel alkalmazták. Ahhoz, hogy a jóval nagyobb megtakarítással kecsesgető, ammoniával működő nagy hűtőházak hulladékát hasznosíthassák, a

jelenleg rendelkezésre álló berendezéseknél nagyobbakra van szükség. Ezért közös gyártmányfejlesztési program kidolgozása és megvalósítása érdekében tárgyalást kezdeményeztek a Jászberényi Hűtőgyárral. Kísérleteznek a hőhasznosító berendezés másféle alkalmazásával is: a somogybadi termelőszövetkezet műanyagüzemében egyet fröccsöntő géphez kapcsolnak.

A Cered völgye Tsz és a TSZKER közös vállalkozása az eddigiek folyamán is magára vállalta az energiaracionálizálási hitelkérelemmel kapcsolatos ügyek intézését, a hőhasznosító berendezés telepítésének megtervezését, a berendezések felszerelését, üzembe helyezését és szervizét. Most olyan közös vállalat alapításáról folytatnak tárgyalásokat, amely lehetővé tenné a hőhasznosító berendezések — eszközök és technológia — bérbeadását is, ez megkönnyítené sok, anyagi eszközökben szűkölködő termelőszövetkezet dol-

IDOMOK TALÁLKOZÓJA

A fizikusnapok mai eseményei

Délután 2 órakor a Kölcsey Művelődési Központ tánctermében Késszámitógépek a Debreceni Konzervgyárban

cimrel Szendrei István főosztályvezető tart előadást; 3 órától pedig dr. Nemessályi Zsolt, az Agrártudományi Egyetem docense az egyetemen kidolgozott takarmányoptimalizálási számítógépes rendszert ismerteti.

Okság és véletlen a sejtek biofizikájában címmel délután 5 órakor ugyancsak a táncteremben dr. Damjanovich Sándor akadémikus számol be az érdeklődő hallgatóknak új kutatási eredményekről.

A művelődési központ Besenyei Termében délelőtt 9-től 12-ig tanároknak és diákoknak fizikával kapcsolatos filmeket vetítenek; délután 2-ór pedig a Hatvani és az Irinyi Teremben a továbbtanulni szándékozó középiskolások próbafelvételein adhatnak számot jelenlegi fizikatudásukról.

A korábbi évekhez hasonlóan a debreceni fizikusnapok alkalmából az MTA Atommagkutató Intézete pályázatot hirdet középiskolások számára a következő témákban:

1. A világmindenség mint fizikai laboratórium (A pályamunkától a téma tanulmányos kidolgozását várjuk 10-15 gépelt oldal terjedelemben).

2. Fizikai kísérletek a vizelt (A pályamunkák elvégzett kísérletek leírásával, eredményeivel foglalkozzanak).

3. A véletlen számítógépes modellezése (Például játékok, statisztikus, véletlenszerű folyamatok nyomon követése. A pályamunkák tetszőleges számúra írt programokat, valamint azokkal nyert eredményeket és tapasztalatokat tartalmazzanak.)

Pályadíjak: kategóriánként három díj, összesen 6000 forint összegben. Beküldési határidő: 1983. január 10. A pályamunkákat az ATOMKI titkárságára lehet beküldeni (40001 Debrecen, Pf. 51.).

HÍREK

1982. november 11., csütörtök

Márton napja

A Nap kel 6.42 — nyugszik 16.13 órakor

(Debreceni adatok): 6.32 és 16.03)

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
csütörtök estig: Változóan felhős, enyhe idő, a Dunántúlon több helyen kisebb esővel, záporral. A déli szél gyengye, mérsékelt marad. Hajnalban erősen páras lesz a levegő, elsőtörtan keltezik köd. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 9, 14 fok között.

RÁDIO-TELEVÍZIÓ. A Pétefi adón 17.30-kor Tanakodó címmel jelentkezik az a műsor, amelynek készítői a pedagógusok és a gyerekek túlerhelésével kapcsolatos kérdésekre keresnek választ. A televízió Hatvanhat című sorozatának ezúttal (az 1-es programon 21.20-kor) dr. Szabó Imre ipari miniszter-helyettes a vendége. A téma: a könnyűipar.

ÚJ SZAKMA. Az állatkereti állapotpolást az idén tavasszal önálló szakmának ismerteti el a Művelődési Minisztérium. Szeptemberben már el is kezdődött az új szakma oktatása: az első tanfolyam résztvevői a budapesti és a vidéki állatkeretek munkatársai közül kerülnek ki.

BARTÓK-EMLEKKIAL-LÍTÁS. Debrecenben a Bányai Kiskalériában (Kossuth utca 52.) november 11-én, csütörtökön délelőtt fél egykor Bartók- emlékkiállítás nyitnak. A megnyitási programjában Bartók-művek előadása is szerepel.

GYERMEKKÖNYVNA-POK. Rockenbauer Pál „Hegymászó expedícióval a Pamírban” címmel tart előadást november 11-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor Hajdúbüszörményben a 6. számú Általános Iskolaiban; délután 3 órakor pedig Hajdúnánás, a városi könyvtárban.

CANNA-BETAKARÍTÁS. Felszedték és tárolóhelyre vitték Közép-Európa legnagyobb Cannanemesítő és termesztőhelyéről, a Debreceni Agrártudományi Egyetem pallyai kertészeti kísérleti telepének táblájáról az idei termést.

KÖNYVAJÁNLAT. A Móra Ferenc Könyvkiadó megjelentette a Kisdobosok Évkönyvének 1983-as kötetét. A fantasztikus történetek kedvelőinek kínálja a kiadó Verne: Az ostromzáron át című könyvét, amelyben a népszerű szerző elbeszélései-ből adnak válogatást.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százhetvenöt évvel ezelőtt, 1907. november 11-én született, és 1982. januárjában — 31 éves korában — hunyt el Lendvay Márton színművész.

Szülővárosában, Nagybányán volt írnok; 1928-ban vándorszínesnek szegődött el Fejér Károly társulatához. Néhány évig Kolozsváron játszott, majd 1932-ben Székeshérváron, később Pozsonyban, Kassán, 1937-ben a Nemzeti Színház tagja lett. Vörösmarty színházyitói prólogusában, az Árpád ebredésében mint Árpád, 6 mondta ki az első szót a Nemzeti Színház színpadán. Ennek az együttesnek tagja maradt haláláig, 1940-ben hosszabb külföldi tanulmányutakat tett. 1954. január 31-én a Lorwoodi árva című színműben lépett fel utoljára.

A Nemzeti Színház első színesnemzedékének tehetséges tagja, kiadón hőszerelmes, a romantika legjellegzetesebb képviselője volt magyar színpadon. Alig van műfaj, a könnyű bohózatot a daljátékig, amelyben kiválóan alkotott volna. Szép tenor hangján énekelte Zampát (Héroid), Almavivát (Rossini), a sevillai borbélyt, Fra Diavolót (Auber) és Otello-t (Verdi) is. Egressy Gábor tudatosságával szemben inkább az ösztön és az érzelmeik színesítője volt. Külsője, hangja is szerepet játszott abban, hogy a romantikus kor szépségideáljának tartották.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Görömbölyi László
Telefon: 12-144

JOGI TANÁCSADÁS. Ingyenes jogi tanácsadást tartanak november 12-én, pénteken este 6 órától Debrecenben a Horváth Árpád Művelődési Házban.

ÖTLET. A hetilap legújabb számában a takarékos fűtés követendő példájáról olvashatunk írásokat. A Dolgozószoba rovatban Sándory Mihály, a mikroelektronikai program kormánybiztosa beszél munkájáról.

VÉGET ÉRT AZ ALMA-SZÜRET. A hazai almatermesztés több mint a felét adó ország részben, Szabolcsban befejeződött az almaszüret. Szeptember elejétől több mint 200 ezren segítettek a közös gazdaságokban és a háztáji kertekben az alma szedésén.

AJÁNDÉKMENES az NSZK-ból. Ludvig von Bayern bajor királyi herceg, aki november 8-10. között hazánkban tartózkodott, a magyar államnak adományozta 51 lóbból álló furios-northstar ménest. Ezt a híres adományt mintegy 200 évig Sárovaron tenyésztette a család.

KIÁLLÍTÁS. A varsói Magyar Kulturális Intézetben szerdán délelőtt kiállítás nyílt Fényes Tamás fotóművésznek, a Magyar Távirati Iroda főmunkatársának képeiből.

NAGY SIKERREL vendégzerepel hétfőtől Szófia-ban a Hunnia Filmstúdió. November 8-12. között a Hunnia műhelyében készült filmeket, ifj. Schiffer Pál a Pártfogolt, Surányi András Az aranycsapat, Mészáros Márta Örökség, Sándor Pál Ripacsok című, Bódy Gábor Nárcisz és Psyché című alkotásait vetítik.

KÖZLEMÉNYEK

Felkérjük a hétfői házak tulajdonosait, hogy áramszámláikat rendezzék. A pénzeszközök szerdán délután 3 órától fél 6 óráig a Baththyay u. 17. sz. alatti befizetőirodában tartozkodnak. Országos személyesen vagy a 13-282 és a 17-022 sz. telefonon lehet jelentkezni.

A Tiszántúli Gázszolgáltató Vállalat debreceni igazgatóságára, Anyagbeszerző 2. belyegzője és a G 469 401-469 425 sz. csekkönyvből elvesztett, használatlan 1982. november 5-től érvénytelen. (x)

A TITÁSZ V. november 11-én, 13-én a 20 kv-es hálózaton üzembe helyezi a Könyvtári és Torockó u. között, valamint Nyulason a Vezér u. folytatásánál. Ez időn túl a vezeték érintése életveszélyes. (x)

A TITÁSZ V. Polgár-Malomzugban a vízirögnyös főtápláló 20 kv-os hálózati és OTR-állomását 1982. november 12-én, 14.00 órakor feszültség alá helyezi. A létesítmények érintése életveszélyes! (x)

Koszkár díj

E HETI NYERTESE:

NIKOLÉNYI FERENC
Debrecen,
Domokos Lajos utca
13. IX. 37. alatti lakos.

A fotó a Péterfia utca 18-20. szám alatti „üres” területen készült.

Társasjátékok

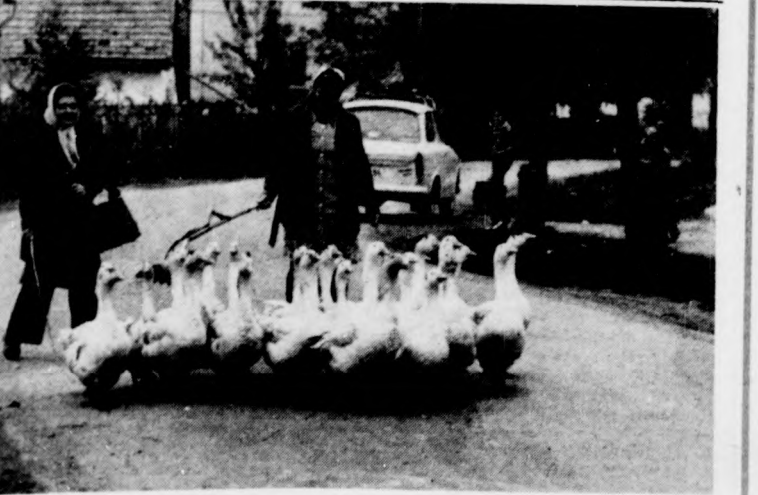
A társasjátékoknak 40-45-féle változata kapható a boltokban — tájékoztatta az MTI munkatársát a TRIÁL illetéke —, a dobókockák mellett olyanok is, amelyekhez elegendő, ha a gyerekek a figurákat, jeleket felismerik. Novembertől folyamatosan érkeznek a szocialista országokból importált modellvasutak, de minden igényeket ellenére sem bizonyos, hogy valamennyi tartozékból elegendő lesz. Ami a diákat illeti: hozzávetőleg 200 mese- és kalandfilmből választhatnak a vásárlók, s van elegendő vetítőgép is.

A logikai játékoknak körülbelül 55-60 fajtája kapható; fémépítőkből ez évben készter több lesz a tavalyinál, s a fából, illetve műanyagból készített építőknél is több

változata ott sorakozik majd a boltok polcain. Felemás a kép az elemmel működtethető játékokat illetően: autóból, kis járműből lesz elég, viszont /nem mondható el ugyanez az olyan kelendő cikkekről, mint a varrógép, mosógép, porszívó. Ugyancsak gondot okozhatnak a bababútorok és a gyermekjárművek.

Nem feledkeztek meg a gyerekek kedvenceiről, a plüssmackókról, műszőrméből készült állatfigurákról, és a babák is változatos külsővel és árban kaphatók.

Hasznos ismereteket sajátíthatnak el a gyerekek az újonnan forgalmazott Triko-lór (földrajzi) és Krónika (történelmi) társasjátékok segítségével.

HAZAFELÉ... (Fotó: Iklódy János)

A legjobbkor

Eppen a legjobbkor nyílt meg az új zöldés- és gyümölcsárúsitó pavilon az Új-kertben, a Jerikó utca közepén. Az Újkert ABC-áruház a napokban fejezte be a bolt előtti árusítást, a hirtelen be-

állt hidegre való tekintettel, s ez érezte hatását a vásárlási lehetőségekben is. Az új pavilon szombat óta árusítja a környék vásárlóinak jobb ellátása érdekében.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

MOZI

Elvis Presley (amerikai). Apolló n. 10. n. 12. hn. 2. Meteor n. 6. n. 8. Vig hn. 4. 6. n. 9.

Nyom nélkül (magyar). Apolló 4. 6. 8. Delta f. 6. Vig n. 10. n. 12.

Találkozás az Elbán (szovjet). Vig hn. 2.

Arnyeklovás I-II. (japán). Művészs.

Csak semmi pánik (magyar). Horváth Árpád f. 7.

Csinom Palkó (magyar). Híradó f. 12. hn. 6.

Dögkeselyű (magyar). Klinika 5.

A farkassziget rejtélye (román). Meteor mese n. 6.

A kiskecske bánata (szovjet). Meteor mese 3.

A tizedes meg a többiek (magyar). Vig kamara f. 5. f.

A vágy titokzatos tárgya (francia). Híradó f. 10. hn. 8.

Zártkörű előadás: Híradó f. 2. n. 4. Meteor 3.

SZÍNHÁZ

Műv. Központ:

Ma 7 órakor: Hunyadi László — Megyeri-b.

TV

BUDAPEST, 1.
7.58 Műsorismertetés. 8.00 Idő-

sebkek is elkezdhetik... 8.05-12.48 Iskolatév. 14.05-16.00 Iskolatév. 16.07 Műsorismertetés. 16.10 Hírek. 16.15 Sláger-hírlap. 17.00 Tájékoztató. 17.10 Tizen Tülsak Társasága. 17.56 Telesport. 18.15 Jelenlét. 18.35 Reklám. 19.10 Idősebbek is elkezdhetik... 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 „Társkeresés N. 1463”. Tévéfilm. 21.15 A hét matyára. 21.20 Hatvanhat. Vendég: dr. Szabó Imre ipari miniszterhelyettes. 22.30 Tv-híradó. 3. 22.30-22.40 Tv-tükör.

BUDAPEST, 2.

20.00 Műsorismertetés. 20.01 Gólyavári esték. 20.35 Szavak a sügölyükből. Bertók László versei. 21.10 Tv-híradó. 2. 21.30 Auto-motorsport. A Telesport technikai magazinja. 21.50-23.00 Színházi képeslap az NDK-ból.

POZSONY, 1.

9.40 Szovjet film. 11.40 Folk-lőr-összeállítás. 12.05 Híradó. 16.15-16.45 Orosz nyelvtanfolyam. 17.10 Laboratórium. 18.00 Sportrevü. 18.30-19.10 Tévémagazin. 19.30 Híradó. 20.00 Szemabekötösi (tevéjáték). 21.30 Rejtély, dallal. 22.00 Világ-híradó. 22.15 Riportmüsor.

POZSONY, 2.

16.05 Híradó. 16.20 Portréfilm Arkadij Plastov festőművészéről. 17.00 Folklor. 17.30 Testvérek (NDK film gyerekeknek).

18.50 Vetélkedő. 19.30 Angol nyelvtanfolyam. 20.00 Tévéopera. 21.30 Híradó. 22.00 Orion Hangverseny.

BUDAPEST

15.05 Iskolatév. 15.30 Fiatalkok stúdiója. 19.00 Tv-híradó. 19.35 Gazdasági figyelő. 19.50 Gheorghe Zamfir-est. 20.10 Az ember test. 20.30 Dalok.

UNGVÁR

17.05 Fantázia. 17.20 A Szovjetunió megalakulásának 60. évfordulójára. 19.00 Tájékoztató műsor. 19.35 Tv-film. 20.30 A világ eseményei. 20.45 Ballettmüsor.

A NYIREGYZHÁZI RÁDIO MÜSORA

17.00 Hírek. Időjárás. Lap-szemle. 17.00 Hangrafordó. (A tartalomról: Bánksi István könyvszemléje — Össz az egészségéért! — Antal István; Logopédus az óvodában — Gönczi Mária; Aprók tánca — Kolláth Adrienne; Egy faze-kasdinasztia — Rózsavölgyi-kendtelep — Halastó vagy vi-kendtelep — Bálint Attila; Záróra előtt? — Haskó József; Technika és bűnüldözés — Tarnavölgyi György.) 18.00 Észak-tiszántúli krónika. 18.15 Az AC/DC együttes játszik. 18.25-18.30 Hírösszefoglaló. Műsorelőzetes. (A nap szerkesztője: Antal István.)

Leo

MOSZKVA
AZ SZKP
A SZOVJET
CSÁNAK EL
UNIO MIN
FÁJDALOM
TAL ÉS AZ
HOGY 1982.
GEL 8 ÓRA
NUL ELHU
BREZSNYEV
ZOTTSÁGA
FELSŐBB T
ELNÖKE.

LEONYID
A NAGY LE
JÁNAK NEV
MUNIZMUS
ODAADÓ H
KÉ ÉLNI FO
ÉS AZ EGÉ
SZÍVÉBEN.

Az SZ
Elnöksége

1982. novem
nek 76. évében
nyid Iljics Bre
jetunio Kom
Központi Biz
a Szovjetunio
csa Elnökség
Szovjetunio
a szocialista
hangzik az SZ
zottsága, a Sz
sőbb Tanácsa
Szovjetunio
által közzétett
Leonyid Bre
cember 19-én
rodzertszinszk
kohász munka
zenőt éves fia
dett dolgozni
ahol a nagy é
kasközétségbe
ségi emberré.
rában Leony
Komszolom t
pett, majd 19
nista párt tag
A Nagy Ho
ső napjaitól
Brezsnyev a
gált. A front
ján halad vég
kommunista,
kás Novoross
A moszkvai g
lén összevon
biztosaként fe
cosi útját.